

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням вченої ради

НДІ інтелектуальної власності НАПрН
України

31 березня 2026 року (протокол № 3)

Голова вченої ради

_____ Анатолій КОДИНЕЦЬ

ВВЕДЕНО В ДІЮ

наказом директора НДІ інтелектуальної
власності НАПрН України

від 31 березня 2026 р. № 52-к-а

Директор

Анатолій КОДИНЕЦЬ

ПОЛОЖЕННЯ

**про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності
учасників освітнього процесу у**

**Науково-дослідному інституті інтелектуальної власності
Національної академії правових наук України**

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу у Науково-дослідному інституті інтелектуальної власності Національної академії правових наук України (далі - Інститут) розроблено відповідно до Закону України «Про охорону праці», Кодексу цивільного захисту України та наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти» від 26.12.2017 р. № 1669 і поширюється на весь Інститут.

1.2. Це Положення визначає єдину систему організації роботи з охорони праці в Інституті, а також обов'язки керівників та посадових осіб щодо забезпечення здорових і безпечних умов освітнього процесу, запобігання травматизму його учасників.

1.3. Інститут в своїй діяльності керується чинним законодавством, нормативно-правовими актами з охорони праці, цим Положенням, наказами по Інституту. Організація роботи з охорони праці покладається на заступника директора з адміністративно-організаційної роботи.

1.4. Навчання та перевірка знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності здобувачів освіти та працівників Інституту проводяться відповідно до Наказу Державного комітету України з нагляду за охороною праці «Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці» від 26.01.2005 р. № 15 (далі - Типове положення) та Наказу Міністерства освіти і науки України «Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці в закладах, установах, організаціях, підприємствах, підпорядкованих Міністерству освіти і науки України» від 18.04.2006 р. № 304 (далі - Положення про навчання).

1.5. Інструктажі з питань охорони праці із здобувачами освіти та працівниками Інституту та інструктажі з питань безпеки життєдіяльності, які містять питання охорони здоров'я, пожежної, радіаційної безпеки, цивільного захисту, безпеки дорожнього руху, реагування на надзвичайні ситуації, безпеки побуту тощо, проводяться відповідно до цього Положення та Наказів по Інституту.

II. ОБОВ'ЯЗКИ ПОСАДОВИХ ОСІБ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ З ОХОРОНИ ПРАЦІ І БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

2.1. Директор Інституту.

Відповідає за створення безпечних умов освітнього процесу згідно з чинним законодавством, міжгалузевими і галузевими нормативними, інструктивними та іншими документами з охорони праці, безпеки

життєдіяльності, цим Положенням; не дозволяє проведення освітнього процесу за наявності шкідливих та небезпечних умов.

Відповідно до Положення про службу охорони праці, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 23.04.2018 № 102, в Інституті відповідальність за організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності покладено на відповідальну особу, функції, завдання та обов'язки якої в повному обсязі виконує заступник директора з адміністративно-організаційної роботи.

Призначає наказом осіб, відповідальних за стан охорони праці в структурних підрозділах, навчальних кабінетах тощо за поданням заступника директора з адміністративно-організаційної роботи.

Затверджує інструкції з охорони праці, посадові інструкції керівників структурних підрозділів, працівників.

Створює і визначає порядок роботи постійно діючої технічної комісії з уведення в експлуатацію нових, реконструйованих навчальних приміщень і обладнання, затверджує акти приймання.

Уживає заходів щодо приведення інженерно-технічних комунікацій, устаткування, обладнання у відповідність до чинних стандартів, правил, норм з охорони праці.

Забезпечує виконання законодавчих, нормативних актів, наказів, рішень, розпоряджень, інструктивних матеріалів з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності Міністерства освіти і науки України, місцевих органів управління освітою, виконання заходів з охорони праці колективного договору, приписів органів державного нагляду за охороною праці.

На засіданнях вченої ради Інституту, нарадах керівників структурних підрозділів, інших осіб, відповідальних за стан охорони праці, безпеку життєдіяльності організовує звітування з питань профілактики травматизму, виконання заходів розділу з охорони праці колективного договору, видає накази, розпорядження з цих питань за поданням заступника директора з адміністративно-організаційної роботи.

Затверджує плани з профілактичної роботи щодо попередження травматизму і зниження захворюваності серед учасників освітнього процесу.

Організовує роботу з розробки програми вступного інструктажу та забезпечує проведення всіх видів інструктажів.

Організовує роботу щодо розроблення та періодичного перегляду один раз на 5 років:

- інструкцій з охорони праці для працівників відповідно до Наказу Міністерства праці та соціальної політики України «Положення про розробку інструкцій з охорони праці» від 26.01.1998р. № 9 (далі – Положення про розробку інструкцій);

- інструкцій з безпеки під час проведення навчання для здобувачів освіти відповідно до цього Положення.

Сприяє здійсненню громадського контролю за додержанням вимог нормативно-правових актів з питань охорони праці.

Сприяє виконанню організаційно-технічних заходів упровадження системи стандартів безпеки праці, проведенню атестації робочих місць за умовами праці.

Не дозволяє виконання робіт, які негативно впливають на здобувачів освіти і працівників Інституту та стан довкілля.

Здійснює постійний зв'язок з державними органами та громадськими організаціями щодо запобігання травматизму серед учасників освітнього процесу.

Повідомляє за підлеглистю та Міністерству освіти і науки України протягом доби про кожний груповий нещасний випадок або випадок із смертельним наслідком, у відповідності до Наказу Міністерства освіти і науки «Положення про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися із здобувачами освіти під час освітнього процесу» від 16.05.2019 року № 659.

Організовує розслідування нещасних випадків з учасниками освітнього процесу, затверджує акт про нещасний випадок під час освітнього процесу відповідно до чинних документів, проводить аналіз причин та розробляє заходи щодо попередження травматизму.

2.2. Заступник директора з адміністративно-організаційної роботи.

Організовує і контролює виконання керівниками структурних підрозділів заходів щодо створення безпечних і нешкідливих умов освітнього процесу.

Забезпечує впровадження відповідних вимог нормативно-правових актів з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності в освітній процес.

Контролює проведення улаштування і обладнання навчальних кабінетів тощо.

Один раз на три роки організовує навчання і перевірку знань працівників Інституту з охорони праці, безпеки життєдіяльності, бере участь у складі комісії з перевірки знань.

Контролює проведення інструктажів з охорони праці, безпеки життєдіяльності із здобувачами освіти, працівниками в структурних підрозділах Інституту.

Забезпечує роботу щодо розроблення і періодичного перегляду (один раз на 5 років) інструкцій з охорони праці для працівників Інституту та інструкцій з безпеки під час проведення навчання для здобувачів освіти.

Бере участь у розробленні розділу з охорони праці, безпеки життєдіяльності колективного договору.

Контролює дотримання працівниками Інституту посадових інструкцій у частині забезпечення охорони праці, безпеки життєдіяльності.

Сприяє здійсненню громадського контролю за додержанням вимог нормативно-правових актів з питань охорони праці.

Організовує та координує діяльність структурних підрозділів Інституту щодо забезпечення належного функціонування його матеріально-технічної бази.

Проводить заходи стосовно поліпшення матеріально-технічних умов навчального, наукового та виховного процесів.

Забезпечує відповідний рівень експлуатації та обслуговування навчальних процесів, планування та організація капітального й поточного ремонтів будівлі Інституту, контроль за їх санітарно-гігієнічним станом і територією, закріпленою за Інститутом, контроль за виконанням плану ремонтних робіт.

Розподіляє кошти, виділення на фінансування господарської діяльності та проводить контроль за їх виконанням.

Організовує контроль і роботу за наявністю нормальних умов праці на робочих місцях співробітників та навчання здобувачів з виконанням вимог охорони праці, техніки безпеки, протипожежної безпеки.

2.3. Заступник директора з наукової роботи

Несе відповідальність за створення та забезпечення належних, безпечних і здорових умов проведення освітнього та науково-дослідного процесу у структурних підрозділах Інституту;

Забезпечує включення питань охорони праці та безпеки життєдіяльності до навчальних програм, методичних рекомендацій та інших навчально-методичних матеріалів;

Забезпечує дотримання вимог охорони праці під час організації та проведення наукових, освітніх, культурних і громадських заходів, що проводяться в Інституті;

Сприяє підвищенню рівня обізнаності працівників і здобувачів освіти з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності в межах своєї компетенції;

Взаємодіє з відповідальним з охорони праці та іншими структурними підрозділами Інституту з питань забезпечення безпечних умов освітньої та науково-дослідної діяльності;

Вживає заходів щодо усунення виявлених порушень вимог охорони праці та безпеки життєдіяльності в підпорядкованих підрозділах та інформує керівництво Інституту про стан охорони праці і виявлені недоліки.

2.4. Керівники наукових відділів та завідувачі наукових секторів:

Відповідають за організацію роботи з охорони праці, пожежної безпеки, безпечну експлуатацію обладнання, приладів і мереж, безпечні умови в цілому по підрозділах незалежно від чисельності, створення структури, напрямку роботи і місцезнаходження підрозділу чи його частини.

Зобов'язані не допускати виконання робіт у приміщеннях, на установках і на обладнанні, що не відповідають вимогам безпеки, а також створюють загрозу для здоров'я і життя співробітників.

Зобов'язані забезпечити:

- виконання рішень, постанов і розпоряджень керівництва Інституту з питань охорони праці та пропозицій органів Державної служби України з питань праці щодо безпечного ведення робіт,

- безпечну експлуатацію установок, устаткування, приладів, інструменту і робіт умовах, що відповідають вимогам правил і норм охорони праці;

- проведення усіх видів інструктажів з охорони праці у встановлені діючими нормативними актами терміни з оформленням у журналі реєстрації

інструктажу на робочому місці;

- організацію навчання безпечним методам роботи у випадках, передбачених діючими правилами, а також підвищення кваліфікації працівників з питань охорони праці;

- здійснення у встановленому порядку адміністративно-громадського контролю за дотриманням безпечних умов праці і виконанням працівниками підрозділу, здобувачами вищої освіти (аспірантами) вимог з охорони праці, пожежної безпеки і правил внутрішнього розпорядку, інструкцій з охорони праці;

- розробку й організацію заходів щодо поліпшення умов праці, профілактики виробничого травматизму і захворюваності, а також пропозицій для включення до комплексного плану поліпшення умов, охорони праці, санітарно-оздоровчих заходів і угоди з охорони праці;

- направлення співробітників у встановлений термін на періодичні медичні огляди.

ІІІ. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ТА РЕЄСТРАЦІЇ ІНСТРУКТАЖІВ З БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

3.1. Інструктажі з безпеки життєдіяльності проводяться із здобувачами освіти. Інструктажі містять питання охорони здоров'я, пожежної, радіаційної безпеки, цивільного захисту, безпеки дорожнього руху, реагування на надзвичайні ситуації, безпеки побуту тощо.

3.2. Вступний інструктаж із здобувачами освіти.

Перед початком навчальних занять один раз на рік, а також при зарахуванні або оформленні до закладу освіти здобувача освіти проводиться вступний інструктаж з безпеки життєдіяльності відповідальною особою з охорони праці та безпеки життєдіяльності.

3.3. Первинний інструктаж зі здобувачами освіти.

Первинний інструктаж з безпеки життєдіяльності проводиться на початку заняття у кожному кабінеті тощо, перед початком канікул, а також за межами Інституту, де освітній процес пов'язаний з використанням небезпечних або шкідливих для здоров'я факторів. Первинний інструктаж з безпеки життєдіяльності усно проводять викладачі.

3.4. Позаплановий інструктаж із здобувачами освіти.

Позаплановий інструктаж з безпеки життєдіяльності із здобувачами освіти проводиться у разі порушення ними вимог нормативно-правових актів з охорони праці, безпеки життєдіяльності, що може призвести чи призвело до травм, аварій, пожеж тощо, нещасних випадків.

3.5. Цільовий інструктаж із здобувачами освіти.

Цільовий інструктаж з безпеки життєдіяльності проводиться із здобувачами освіти у разі організації позанавчальних заходів, під час проведення громадських робіт (проведення науково-дослідних робіт на навчально-дослідній ділянці тощо).

IV. ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1. За нещасні випадки, що сталися в Інституті, несуть відповідальність ті посадові особи, що своїми розпорядженнями, діями чи бездіяльністю порушили правила і норми з охорони праці або не вжили належних заходів для запобігання нещасним випадкам.

4.2. Посадові особи несуть відповідальність за невиконання покладених на них обов'язків, передбачених цим Положенням, посадовими інструкціями, а також правилами, нормами, інструкціями, постановами і розпорядженнями, що є чинними в Інституті, а також за невиконання заходів з охорони праці, передбачених Колективним договором.

4.3. Усі працівники Інституту та аспіранти, а також особи, які проходять навчання поза аспірантурою, зобов'язані виконувати інструкції з охорони праці, дотримуватись встановлених правил техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки робіт і несуть відповідальність за їх невиконання чи порушення.

4.4. Аспіранти після їх зарахування на навчання до Інституту зобов'язані проходити відповідний інструктаж з питань охорони праці й виконання вимог з техніки безпеки під час освітнього процесу.

4.5. Працівники Інституту не мають права приступати до виконання робіт без одержання необхідних інструктажів.